

Uj idők felé

Ha valaha, úgy most van a legnagyobb szükség gyönyörűsége, önfeláldozó multunk csillogtatására az új nemzedék előtt, amikor a legnemesebb családok gerincoszlopai ingadoznak, hajladoznak helyükön: vajjon ne adják-e meg magukat véglegesen az új világ mindent egyforma sivataggá laposító számumjának. Most kellene csillogtatnunk azokat az erényeket, amelyek az életnek szép tartalmat adnak. A szerénység, a szorgalom, a kitartás, az önfeláldozás, a barátság nemes törvényeit most kellene legjobban öntöznünk, mikor — hervadóban vannak.

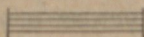
Az ifjuság lelkében most is megtalálhatjuk a barátságot, az önfeláldozó készséget és a szép érzelmek mindazon virágait, amelyek a mi korunk ifjait díszítették. Nem gondoljuk azt, hogy az, amit a kor erényeinek tartunk, javarészt a fiatal szív sajátja, mert minden kor ifjusága szeret, rajong, hív és odaadó és minden kor örege elkülönöző hajlamu, önzőbb és ridegebb. Itt is a szemüvegben a hiba. Azért tartjuk kivesztettnek az érzések sok szép virágát, mert a mi lelkünkben állott be a hervadás. Az öreg Sánta bácsi, mikor a szerelemről esett szó, így kiáltott fel: „Óh, azok a hetvenes évek; akkor tudtak csak az emberek szeretni!“ A mi öregeink nobilesabb, derültebb életet éltek. A körön belül esőkkel nagy melegséget tudtak éreztetni, ifjaikat pedig felkarolta a szolidaritás, összekötetés, barátság, atyafiság és lelkük sajátjává tette a maga szellemét a zárt világ kedélyességeit, a támogató tekintélyek tiszteletét s a mosolygó bizakodást. De akik kimaradtak a körből, azoknak bizony elég hüvös volt az élet. És mi lett azok sorsa, akik melegégvben nőttek fel? Hiányzott belőlük az életrevalóság. A fiatalság nagy része ahelyett, hogy a gazdasági munka rögs vagy lenézett területein mérközött volna, a vármegyénél vagy az állampál keresett meredéket s nyakába vette a hivatalnoki élet cifra nyomoruságát. S ha valakit mégis belekényszerített az élet a nagy versenybe? Azt az életre való rossz felkészültsége miatt sarokba szoritották és a szemérmes koldusok üres tarisznyáját akasztották a nyakába. A régi kor bűne az, hogy sok volt benne az elpazarolt erény, a meddő várakozás, az elhibázott élet; a sóhajtozó és fogadkozó öreg, az úbrándozó és szavaló fiatal, akik csalódással végezték életüket, mert nem tudták beváltani gyakorlati eredményekre a bennük levő rejtett értékeket. A gazdasági élet talaján sohasem hoztak gyümölcsöt a mi erényeink.

A közszolgálatban igaz, több volt az önzetlenség, az eszmeszeretet, de ez nem tarthatott örökké, mert öregeink tékozva szolgálván a hazát, csakhamar felőrölték existenciájukat

és ezzel együtt függetlenségüket is. A mi öregjeink lelki idillekben éltek, melyekhez az időt nem lehet többé visszavarázsolni. Ők nem voltak az élet hősei. Átléptek rajtuk új eleven erők, ezek megváltoztatták a kor szellemét és olyan időt teremtettek, amelyekben a kandalló régi zavartalan melegénél kibontakozott lelki sajátosságok nem állják többé a tűzpróbát.

A mai ifjúságnak tisztább, ridegebb szemekkel kell az életbe néznie: nem szabad beleábrándozni az emberekbe a rokokói lelket, — a célra törő akarat keményebb fegyvereit kell kézbe vennie, hogy boldoguljon. A lány embereket, a melázókat, a mások segítségében bizakodókat most nem kecsegteti pályabér. El kell felejteniök a fiataloknak az apák uri életét, mert az a kor visszavonhatatlanul eltűnt boldogabb lehetőségeivel együtt és az új nemzedékre az a terhes feladat maradt, hogy az apák hibáit és szerencsétlenségét helyrehozza s tiz körmével kaparja ki az új Magyarországot.

Könnyű a sors elkényeztetettjeinek a szerencse játszi kegye által szinte láthatatlan kezekről összehordott kövekből birodalmakat felépíteni. Julius Caezár és Augusztus császár, Nagy Sándor vagy Timur Lenk győzelmet győzelemre arathattak. Az áldozat és az alkotás, a férfias akarat és tett nagysága ott kezdődik, amikor a vissza-visszahulló sziklákat fölfelé görgetve, a sors keserű és ostorozó szeszélye ellen, ugyszólván az „enyészet széléről” kell az államférfinak nemzetét és országát megmentenie, lelki öntudatát visszaadnia és belé erkölcsi akaratát öntenie.

A keresztény világnézet, mint nevelési tényező

A nevelés egész programja attól függ, mi a felfogásunk a világról és az életről, hogyan képzeljük el az ember helyzetét a világegyetemben s mit tartunk az emberi élet céljának, szóval, mi a világnézetünk és életfelfogásunk — mondja Weszely egyik munkájában. Ez a világnézet és életfelfogás adja meg az ember egész életének irányát és célját. A nevelés így a legszorosabb kapcsolatba kerül a világnézet kérdésével.

A lélek természetéhez tartozik, hogy saját tartalmá szerint alakítja szinte teremti, de mindenesetre színezi a világot. Akinek szép, derűs a lelke, az optimizmusát kivetíti a környezetére is s széppé teremti maga körül az egész világot. Akinek tiszta a lelke, az tisztának lát mást is, akiben jóság honol, az jóságot keres és talál mindenütt. Aki pedig sötét, mindent kutató, mindent vitató szemüvegen nézi a világot, az előtt sötét és nyomasztó az egész világ. Nincs benne öröm a számára,